

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ЗА ПРИЕМАНЕ НА ДОСТИЖЕНИЯТА НА ПРАВОТО
НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ, СВЪРЗАНИ С КОНВЕНЦИЯТА ЗА
ПРИЛАГАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО ОТ ШЕНГЕН

АКТУАЛИЗАЦИЯ КЪМ 2006 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение

I. Граничен контрол

Преминаване на вътрешните граници

- Преминаване на външните граници
- Разпоредби за летищата
- Разпоредби за морския и речния трафик
- Сътрудничество между договарящите се страни

II. Визи

- Обща визова политика
- Единна виза - определение
- Единен формат на визите
- Категории визи
- Издаване на визи
- Визи с ограничена териториална валидност
- Представяне
- Сътрудничество, обмен на информация и статистика
- Такси за визи

III. Миграция

Условия, определящи движението на чужденци

- Експулсиране/депортиране на чужденци
- Отговорност на превозвачите

IV. Полиция и сигурност

- Трансгранично полицейско сътрудничество
- Обмен на офицери за връзка

V. Съдебно сътрудничество

- Правна помощ по наказателни въпроси
- Приложение на принципа *non bis in idem*
- Екстрадиция
- Прехвърляне на изпълнение на наказателни присъди

VI. Борба срещу наркотичните вещества

VII. Огнестрелни оръжия и боеприпаси

VIII. Работа и използване на Шенгенската информационна система

IX. Защита на лични данни

I. ГРАНИЧЕН КОНТРОЛ

Преминаване на вътрешните граници

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 2 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение**
- SCH/Com-ex (94) 1 rev 2 - 26.4.94 – Мерки за премахване на пречките и ограниченията за преминаване на граничните контролно-пропускателни пунктове на автомобилните пътища на вътрешните граници;
- SCH/Com-ex (95) 20 rev - 20.10.95 - Одобряване на Дос.
- SCH/I (95) 40 rev 6 за процедурата за прилагане на Член 2 (2) от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение.

Текущо състояние

На този етап Република България има само външни граници и прилага унифицирани процедури за пълен граничен контрол на всички граници. Всички влизащи, излизащи или транзитно преминаващи през Република България лица подлежат на задължителен паспортно - визов контрол на ГКПП. С оглед пълното прилагане в бъдеще на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение, вкл. чл. 2 от същата, Р България работи за създаване на необходимата нормативна база и административен капацитет. През 2005 г. бяха приети следните подзаконовни нормативни актове в областта на граничния контрол: *Наредба за охрана на речния участък от държавната граница и вътрешните водни пътища на Република България, Наредба за охрана на морския участък от държавната граница на Република България и Инструкция за граничния паспортно-визов контрол на ГКПП*. Актовете доразвиват приетите през 2003 г. изменения и допълнения на Закона за Министерството на вътрешните работи и Правилника за прилагане на Закона за Министерството на вътрешните работи и са в съответствие с мерките, предвидени в Националния шенгенски план за действие. Посочените подзаконовни актове са съобразени с практиките и препоръките на Общия наръчник на Шенген и Шенгенския каталог за най-добри практики, част 1.

А) Законодателна дейност

1. Хармонизиране на националното законодателство в контекста на диференцирането на граничния контрол на бъдещите вътрешни и външни граници на Р България.

1.1. Изготвяне на подзаконова нормативна база за по-нататъшното укрепване на граничния контрол и управлението на границите на Р България чрез въвеждане на интегрирани мерки с регионалните структури на Министерство на вътрешните работи в граничната зона

Краен срок: 31.12.2006 г.

Отговарят: Министър на вътрешните работи

1.2. Изготвяне на подзаконова нормативна база за въвеждане на компенсиращи мерки в граничната зона на бъдещите вътрешни граници на ЕС и подобряване на взаимодействието с другите служби, имащи правомощия по задължителния граничен контрол.

Краен срок: 31.12.2006 г.

Отговарят: Министър на вътрешните работи

2. Сключване на международни двустранни споразумения

Предвижда се на 01.02.2006 г. да бъде подписана Спогодба с ФР Германия за обратно приемане и транзитиране на лица.

Предвижда се на 01.03.2006 г. да бъде подписана Спогодба между правителството на Република България и Съвета на министрите на Босна и Херцеговина за обратно приемане на незаконно пребиваващи собствени граждани и чужденци и Протокол за прилагане на Спогодбата.

Б) Институционално изграждане

1. Създаване на национално ниво на съвместни мобилни звена за извършване на проверки в дълбочина на граничната зона (органи на граничната охрана, полиция, митнически органи, служба за административен контрол на чужденците).

Краен срок: 30.06.2006¹ г.
Отговарят: Министър на вътрешните работи
Министър на финансите

2. Изготвяне на Програма за реконструкция и облекчаване на режима за преминаване на ГКПП по бъдещите вътрешни граници на ЕС (българо-румънска и българо-гръцка).

Краен срок: 31.12.2006
Отговарят: Междуведомствен съвет по въпросите на граничния контрол

3. Изпълнение на Програмата за реконструкция и облекчаване на режима за преминаване на ГКПП по бъдещите вътрешни граници на ЕС (българо-румънска и българо-гръцка).

Краен срок: при пълно членство в Шенген
Отговарят: Министър на регионалното развитие и благоустройството
Министър на финансите
Министър на вътрешните работи

4. Разработка на нова централизирана информационна система за Граничен контрол, с възможности за обработка и сравнение на биометрични данни.

Краен срок: 30.12.2007г.
Отговарят: Министър на вътрешните работи

Преминаване на външните граници

Законодателство на ЕС в тази област

- Член 3, 5 и 6 от Конвенцията за прилагането на Шенгенското споразумение
- Общия наръчник за контрол на външните граници
- SCH/Com-ex (94) decl 8 - 27.06.94 - Външни граници
- SCH/Com-ex (94) 16 rev - 21.11.94 - Въвеждане на единни печати за влизане и излизане на граничните контролно-пропускателни пунктове (ГКПП)

¹ Предефинирането на срока е във връзка с приетата през м. декември 2005 г. Стратегия за интегрирано управление на границите на Р България

- Решение на Съвета № 2004/581/ЕС от 29.04.2004 г. за определяне на минимума от елементи на знаците на ГКПП на външните граници
- Регламент на Съвета № 2133/2004 от 13 декември 2004 г. относно изискването компетентните органи на страните-членки да полагат систематично печати в документите за задгранично пътуване на граждани на трети страни при пресичане на външните граници на страните-членки и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и Общия наръчник
- Препоръка на Съвета 98/С 189/02 от 28.05.1998 г. относно осигуряването на оборудване за откриване на фалшиви документи на входните пунктове на Европейския съюз

Текущо състояние

Редът и условията за преминаване на държавната граница на Р България, както и видът и обемът на задължителния граничен контрол са регламентирани в Закона за Министерството на вътрешните работи и Правилника за прилагането му, Закона за чужденците в Република България и Правилника за прилагането му, Закона за българските документи за самоличност и Наредбата за ГКПП. Чрез изброените актове са възприети и включени в националното законодателство разпоредбите на член 3, 5 и 7 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение. През 2005 г. бяха приети съвместна Инструкция между МВР и МВнР за издаване визи на ГКПП и съвместна Инструкция между МВР, МВнР и МТС за издаване на визи на членовете на корабни екипажи.

Б) Институционално изграждане

1. Изграждане на нови и реконструкция на съществуващи ГКПП по бъдещите външни граници в съответствие с изискванията на Шенген

Краен срок: 31 декември 2006 г.
Отговарят: Министър на регионалното развитие и благоустройството
 Министър на финансите
 Министър на външните работи

2. Проектиране, изработване и въвеждане на гранични печати за влизане и излизане в съответствие с изискванията на Шенген

Краен срок: 31.12.2006 г.
Отговарят: Министър на вътрешните работи

В) Административен капацитет

1. Обучение

1.1. Обучение и квалификация на граничните полицаи и на ръководния състав с акцент върху запознаване с разпоредбите на новото законодателство, хармонизирано с изискванията на ЕС и Шенген в областта на граничния контрол и охрана и тяхното практическо прилагане.

Краен срок: Постоянен
Отговарят: Министър на вътрешните работи

Г) Техническо обезпечаване на граничната охрана

Осигуряване на съвременно техническо оборудване за нуждите на ефективна граничната охрана и контрол със средства от държавния бюджет, по линия на програмата ФАР и от други донори, както следва:

- Базови станции за тактико-комуникационна система ТЕТРА
- Термовизионни камери
- Очила за нощно виждане
- Автомобили с висока проходимост
- Спасителни лодки
- Защитно морско облекло за лошо време
- Тренажори - компютърно оборудване за обучение
- Радиостанции
- Компютърно оборудване за Командния и комуникационен център
- Хеликоптер
- ИТ-оборудване
- Оборудване за проверка на документи – мобилни системи за проверка на документи
- Микробуси и леки автомобили за нуждите на оперативно-издирвателната дейност

Краен срок: 01.01.2007 г.

Отговарят: Министър на финансите
Министър на вътрешните работи

Разпоредби за летищата

Законодателство на ЕС в тази област

- Чл. 4 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение
- Точка 3.3 от Общия наръчник за контрол на външните граници
- SCH/Com-ex (94) 17 rev 4 - 22.12.94 – Въвеждане и прилагане на Шенгенската система по отношение на летищата.
- Решение на Съвета № 2004/581/ЕС от 29.04.2004 г. за определяне на минимума от елементи на знаците на ГКПП на външните граници
- Регламент на Съвета № 2133/2004 от 13 декември 2004 г. относно изискването компетентните органи на страните-членки да полагат систематично печати в документите за задгранично пътуване на граждани на трети страни при пресичане на външните граници на страните-членки и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и Общия наръчник
- Препоръка на Съвета 98/С 189/02 от 28.05.1998 г. относно осигуряването на оборудване за откриване на фалшиви документи на входните пунктове на Европейския съюз

Текущо състояние

На този етап Р България има пет международни граждански летища – летища София, Варна, Бургас, Пловдив и Горна Оряховица, от които единствено летище София е трансферно летище.

На всички летища се извършва в пълен обем граничен паспортно-визов контрол на лица. На всички международни летища функционират летищни комитети за авиационна сигурност, в които са включени представители на всички ведомства, имащи отношение към сигурността в гражданското въздухоплаване.

Стартирала е работата по изграждането на нов пътнически терминал на летище София, който следва да е готов през 2006 г. Новата инфраструктура на летище София ще създаде условия за реално разделяне на пътничкопотоците (граждани на ЕС, трети страни).

Предстоящи задачи

А) Законодателни мерки

Не се предвиждат

Б) Институционално изграждане

1. Изграждане на нов терминал на летище София.

Краен срок: 31.06.2006 г.
Отговарят: Министър на транспорта и съобщенията
Министър на финансите

2. Създаване на технически и организационни условия за разделяне на пътничкопотока с оглед на гражданството (граждани на ЕС, трети страни).

Краен срок: Към датата на присъединяване към Шенген
Отговарят: Министър на транспорта и съобщенията
Министър на вътрешните работи

Разпоредби за морския и речния трафик

Законодателство на ЕС в тази област

- Точка 3.4. от Общия наръчник за контрол на външните граници
- Регламент на Съвета № 2133/2004 от 13 декември 2004 г. относно изискването компетентните органи на страните-членки да полагат систематично печати в документите за задгранично пътуване на граждани на трети страни при пресичане на външните граници на страните-членки и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и Общия наръчник
- Препоръка на Съвета 98/C 189/02 от 28.05.1998 г. относно осигуряването на оборудване за откриване на фалшиви документи на входните пунктове на Европейския съюз

Текущо състояние

Нормативната основа за контрола на морския и речния трафик са Законът за Министерството на вътрешните работи, Законът за чужденците в Р България, Законът за българските документи за самоличност и Законът за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България.

В рамките на туининг проект по Програма ФАР BG 0203.11 (BG02/IB-JH-06) бяха изготвени два подзаконови нормативни актове в областта на охраната на морска и речна граница. вж. Раздел Преминаване на вътрешни граници.

Центърът за координация, контрол и обмен на информация относно трафика в Черно море, изграден в Бургас, функционира от м. октомври 2003 г. Чрез

него страните от черноморския регион обменят информация за заподозрени кораби по утвърдени протоколи и в реално време. Към момента обменът на информация е непрекъснат и включва всички черноморски държави.

Сътрудничество между договарящите се страни

Законодателството на ЕС в съответната област

- Член 7 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение
- SCH/Com-ex (95) 21 - 20.12.95 - Бърз обмен между страните-членки на Шенген на статистически и реални данни относно възможни проблеми по външните граници
- SCH/Com-ex (98) 59 rev - 16.12.1998 - Координирано изпращане на съветници в областта на документите
- SCH/Com-ex (99) 7 rev 2 - 28.04.1999 - Офицери за връзка

Текущо състояние

На 22.12.2004 г. в гр. София беше подписано Споразумението между правителството на Р България и правителството на Румъния за сътрудничество между органите за охрана на границата, което предвижда редица форми на гранично-полицейско сътрудничество в контекста на чл. 7 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение.

През 2005 г. бяха проведени преговори и бе финализиран проектът на нова спогодба с ФР Германия за обратно приемане и транзитиране на лица. Предвижда се Спогодбата да бъде подписана на 01.02.2006 г.

През 2005 г. бяха проведени преговори и бе финализиран проектът на Спогодба между правителството на Република България и Съвета на министрите на Босна и Херцеговина за обратно приемане на незаконно пребиваващи собствени граждани и чужденци и Протокол за прилагане на Спогодбата. Предвижда се Спогодбата и Протоколът за прилагане да бъдат подписани на 01.03.2006 г.

II. ВИЗИ

Единна визова политика

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 9 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген.**
- Приложения 1, 2 и 3 на Общите консулски инструкции за издаване на визи от дипломатическите мисии и консулски представителства, наричани по-долу Общи консулски инструкции.
- Приложение 5 на Общия наръчник.
- Решение на Изпълнителния комитет за единната визова политика (SCH/Com-ex (95) PV 1 rev)
- Решение на Изпълнителния комитет от 15 декември 1997г. за хармонизиране на визовата политика (SCH/Com-ex (97)32)
- Регламент на Съвета 539 от 15 март 2001г., определящ третите страни, гражданите на които трябва да притежават виза при пресичане на външните граници на страните-членки
- Регламент на Съвета 789 от 24 април 2001 определящ правоприлагащите компетенции на Съвета относно определени условия и процедури за разглеждане на молбите за визи.
- Регламент на Съвета 2414 от 7 декември 2001г., изменящ Регламент на Съвета 539/ 2001г.
- Регламент на Съвета 453 от 6 март 2003г., изменящ Регламент на Съвета 539/ 2001 г.
- Решение на Съвета 586 от 28 юли 2003г. за изменение на Раздел I на Приложение 3 на Общите консулски инструкции и на Раздел I на Приложение 5а на Общия наръчник.
- Регламент на Съвета 851 от 2 юни 2005г., изменящ Регламент на Съвета 539 от 15-март 2001 г., относно визовия реципрочитет.
- Препоръка 761 на Европейския парламент и на Съвета от 28 септември 2005г. за облекчаване издаването от страните-членки на единни краткосрочни визи на научни работници от трети страни, които пътуват в Общността с цел провеждане на научна дейност.

Текущо състояние

Визовата политика на Република България е регламентирана от Закона за българските документи за самоличност, Закона за чужденците в Република България, Правилниците за тяхното прилагане и Наредбата за условията и реда за издаване на визи.

Визовото законодателство на Р България е в почти пълен обхват хармонизирано с решенията и регламентите, които определят общата политика на Европейския съюз в областта на визовото законодателство.

Позитивен визов списък

През 2005г. влязоха в сила спогодби за безвизов режим с четири държави от Приложение № 2 на Регламент 539/2001 – **Бразилия, САР Макао, САР Хонг Конг и Уругвай.** Предстои подписване на спогодба с **Аржентина.**

България е връчила проекти на споразумения за отмяна на визовия режим на останалите за нея 12 държави от позитивния списък, като активно продължава консултациите за тяхното подписване. Към 31.12.2006г. има готовност едностранно да обяви безвизов режим за гражданите на онези държави, с които към тази дата няма да бъдат сключени безвизови спогодби.

Негативен визов списък

България е въвела визов режим спрямо всички държави от Приложение № 1 на Регламент 539/2001 с изключение на Македония и Сърбия и Черна гора. Спрямо тези две държави ще бъде въведен визов режи към датата на присъединяването.

Предстоящи задачи

А) Законодателна дейност

1. Подписване на Споразумение между България и Сърбия и Черна гора за взаимно пътуване на гражданите

Краен срок: септември 2006г.

Отговарят: Министър на външните работи

2. Подписване на Споразумение между България и Македония за взаимно пътуване на гражданите

Краен срок: септември 2006 г.

Отговарят: Министър на външните работи

3. Изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи с цел въвеждане на безвизов режим за държавите от Приложение № 2 Регламент 539/2001г.

Краен срок: декември 2006 г.

Отговарят: Министър на външните работи

4. Изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи с цел въвеждане на текст за прилагане на реципрочност съгласно визовата политика на ЕС в изпълнение на Регламент на Съвета 851 от 2 юни 2005 г.

Краен срок: декември 2006г.

Отговарят: Министър на външните работи

5. Денонсиране на разпоредбите във визовите спогодби, които предвиждат режим на издаване на визи, различен от разпоредбите на ЕС, в частта им предвиждаща процедурни облекчения.

Краен срок: до датата на присъединяване към Шенген

Отговарят: Министър на външните работи

Б) Институционално изграждане

1. Допълнително укрепване на консулските служби в Белград, Скопие и Подгорица.

Краен срок: м. октомври 2006г.
Отговарят: Министър на външните работи

2. Откриване на консулско-визови служби в Македония и Сърбия и Черна гора.

Краен срок: м. октомври 2006 г.
Отговарят: Министър на външните работи

Единна виза - определение

Законодателство на ЕС в тази област

- Раздел I, т.2.1 на Общите консулски инструкции.
- Раздел I, т.3 на Общия наръчник.
- Регламент на Съвета 1683 от 29 май 1995г., въвеждащ унифициран формат за виза.
- Регламент на Съвета 539 от 15 март 2001 г., определящ третите страни, чиито граждани трябва да притежават визи при пресичане на външните граници на страните-членки

Текущо състояние

В чл. 9, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България и в чл. 1, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи се съдържа правна формулировка на виза, съгласно което визата е разрешение за влизане, пребиваване, транзитно преминаване или за летищен трансфер през територията на Република България. В тази формулировка не е отразена концепцията за единна виза като взето решение, което е валидно за цялата територия на ЕС.

Предстоящи задачи

А) Законодателна дейност

1. Въвеждане на правна формулировка на единна виза на ЕС, валидна за територията на всички страни-членки в ЗЧРБ и НУРИВ.

Краен срок: до датата на присъединяване към Шенген
Отговарят: Министър на вътрешните работи
Министър на външните работи

Единен формат на визата и сигурност на документите

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 10 от Конвенцията за прилагането на Шенгенското споразумение.**
- Регламент на Съвета 1683 от 29 май 1995г., въвеждащ унифициран формат за виза.
- Препоръка на Съвета от 29 април 1999 г. за изискванията за идентифициране на фалшиви и подправени документи във визовите служби на задграничните мисии и в националните институции, които са упълномощени да продължават валидността на визите.
- Регламент на Съвета 334 от 18 февруари 2002 г. за изменение на Регламент на Съвета 1683/1995г.
- Решение на ЕК от 7 февруари 1996г., определящо техническите параметри на унифицирания формат за виза /не е публикувано, категоризирано от ЕК за възприемане към датата на присъединяване/.
- Решение на ЕК от 3 юни 2002г., определящо техническите параметри на унифицирания формат за виза /не е публикувано, категоризирано от ЕК за възприемане към датата на присъединяване/.
- Регламент на Съвета 2252 от 13 декември 2004 г. за стандартите при защитните елементи и биометрични данни в паспортите и документите за пътуване, издаване от страните-членки.
- Проект на Регламент на Съвета, изменящ Регламент 1683/1995 г., за въвеждане на биометрични данни във визите/категоризиран от ЕК за възприемане към датата на присъединяване/.

Текущо състояние

Форматът на българския визов стикер е регламентиран в Закона за българските документи за самоличност, Закона за чужденците в Република България, правилниците за тяхното прилагане и Наредбата за условията и реда за издаване на визи. На основание чл. 15, ал. 3 от Закона за българските документи за самоличност е приета Наредба за условията и реда за отпечатване, съхраняване, полагане, анулиране, унищожаване и отчитане на стикери с българска виза.

Използваният от 1999 г. български визов стикер по своя графичен дизайн е аналогичен с визовия стикер на ЕС, с изключение на защитните елементи, които се предоставят за включване шест месеца преди присъединяването. От 2001 г. българският визов стикер се персонализира със скенирана цветна снимка на титуляра на визата, което е в изпълнение на Регламент 334/2002г. Личните данни се принтират чрез мастилено-струйна технология. По отношение сигурността на документите, българският визов стикер отговаря на много високи изисквания.

За изпълнение на Регламент 2252/2004г. и на предвидения за приемане в кратки срокове Регламент, въвеждащ биометрични данни във визите, са планирани бюджетни средства за откриване на биометрични места в 10 консулски служби през 2006 г.

В изпълнение на Препоръка на Съвета от 29 април 1999г. всички български консулски служби разполагат със стандартна техника за проверка на истинността на паспортите и визите – лупа и ултравиолетова лампа, като до 30.11.2005г. те допълнително бяха снабдени с 3M-retroviewer за проверка истинността на документите за самоличност и визите. Понастоящем всички консулски служби разполагат с програма за контрол на

документи, съдържаща характеристиките на националните паспорти, визи и други видове документи /шофьорски книжки, разрешения за престой на чужди граждани и др./, които се издават от съответните държави.

Продължаването на срока на валидност на българските паспорти от дипломатическите и консулските представителства и издаването от тях временните паспорти за завръщане в Р България /"пасавани"/ задължително се съгласува чрез две подпрограми на Системата за визов контрол, което в значителна степен намалява възможностите за недобросъвестно използване на този вид документи за задгранично пътуване.

Предстоящи задачи

Б) Институционално изграждане

1. Получаване на технически спецификации на единния визов стикер на ЕС.

Краен срок: м. март 2006 г.

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

2. Въвеждане на единния визов стикер на ЕС.

Краен срок: м. декември 2006 г.

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

3. Въвеждане на единни Шенгенски визи.

Краен срок: до датата на присъединяване към Шенген

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

4. Обучение на консулските служители за разпознаване на фалшиви и подправени документи и визи и подпомагане на консулските служби от мобилни групи за провеждане на регионални семинари и обучение.

Краен срок: Два пъти годишно

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

Категории визи

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 11 от Конвенцията за прилагането на Шенгенското споразумение.**
- Раздел 1, т.2 и Приложения № 3 и 14 на Общите консулски инструкции.
- Раздел 1, т.3 на Общия наръчник.
- Обща позиция 197 от 4 март 1996г. относно разпоредбите за летищен трансфер, приета от Съвета на основание чл. К.3 от Договора за Европейския съюз.
- Решение на Съвета 586 от 28 юли 2003г. за изменение на Раздел I на Приложение 3 на Общите консулски инструкции и на Раздел I на Приложение 5а на Общия наръчник.
- Регламент на Съвета 1091 от 28 май 2001г. за свободата на движение с дългосрочна виза.
- Решение на Съвета 420 от 28 май 2001г. за изменение на Раздел V и VI и на Приложение 13 на Общите консулски инструкции и на Приложение 6а на Общия наръчник относно дългосрочни визи, които важат и като краткосрочни визи.
- Препоръка 761 на Европейския парламент и на Съвета от 28 септември 2005 г. за облекчаване издаването от страните-членки на единни краткосрочни визи на научни работници от трети страни, които пътуват в Общността с цел провеждане на научна дейност.

Текущо състояние

Издаваните понастоящем видове български визи са идентични с тези категории европейски визи, които отговарят на степента на присъединяване на Република България към ЕС.

Те са определени от чл. 9 ал. 3 от Закона за чужденците на Република България и в чл. 6 от Наредба за условията и реда за издаване на визи.

Чл. 7 от НУРИВ въвежда подробни разпоредби относно издаването на виза за летищен трансфер. Приложение 3 на НУРИВ съдържа списъка на държавите, гражданите на които трябва да притежават визи за летищен трансфер. В него са включени две държави, които не фигурират в съответното приложение на ОКИ – Либерия и Судан, което е в съответствие с чл. 5 на Обща позиция 197/1996 г. След оборудване на летищата в България със съответни технически приспособления, българските дипломатически и консулски представителства имат готовност за издаване на визи за летищен трансфер, а органите за граничен контрол – за тяхната обработка.

В действащото понастоящем българско законодателство не фигурира виза от типа "D+C" - дългосрочна виза, която се издава от страна-членка на шенгенското пространство и може да се използва от нейния титуляр на територията на другите шенгенски страни като краткосрочна виза.

Предстоящи задачи

А) Законодателна дейност

1. Въвеждане на многократна виза "D" с валидност до 12 месеца в Закона за чужденците в Република България и в Наредбата за условията и реда за издаване на визи за следните категории чужди граждани – научни работници, специализанти, стажанти, консултанти и др. в изпълнение на Препоръка 761/2005 г.

Краен срок: м. май 2006 г.

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

2. Въвеждане на виза от типа "D+C" в Закона за чужденците в Република България, в Правилника за неговото прилагане и в Наредбата за условията и реда за издаване на визи.

Краен срок: към датата на премахването на вътрешните граници.

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

Издаване на визи

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 12 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение.**
- Общи консулски инструкции за издаване на визи от дипломатическите мисии и консулски представителства
- Общ наръчник
- Решение на Изпълнителния комитет за продължаване срока на валидност на единните визи (SCH/Com-ex (93) 21)
- Решение на Изпълнителния комитет за обща процедура за анулиране на единните визи и за съкращаване на срока на тяхната валидност или на срока на разрешения от тях престой. (SCH/Com-ex (93) 24)
- Решение на Изпълнителния комитет за издаване на единни визи на границите (SCH/Com-ex (94) 2)
- Решение на Изпълнителния комитет от 21 ноември 1994г. за въвеждане на компютъризирана процедура за съгласуване с централизираните институции, предвидена в чл. 17 (2) на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение (SCH/Com-ex (94) 15 rev.)
- Решение на Изпълнителния комитет за издаване на визи на границата на транзитно пътуващи членове на морски екипажи. SCH/Com-ex (96) 27)
- Решение на Изпълнителния комитет за издаване на шенгенски визи в съответствие с чл. 30(1)(a) на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение SCH/Com-ex (96)
- Препоръка на Съвета 318 от 4 март 1996г. относно местното консулско сътрудничество в областта на визите.
- Решение на Изпълнителния комитет за поставяне на печат в паспортите на кандидатите за виза (SCH/Com-ex (98) 21)
- Решение на Изпълнителния комитет за създаване на Наръчник с документи, в които може да бъде положена виза (SCH/Com-ex (98) 56)
- Решение на Изпълнителния комитет от 16 декември 1998 за въвеждане на единна покана-декларация за покриване на разходите и настаняването (SCH/Com-ex (98) 57)

- Решение на Изпълнителния комитет за създаване на Наръчник с документи, в които може да бъде положена виза (SCH/Com-ex (99) 14)
- Решение на Съвета 645 от 17 октомври 2000г. за изменение на Schengen acquis, определени от Изпълнителния комитет (SCH/Com-ex (94)15)
- Директива на Съвета 51/2001 от 28 юни 2001г. за изменение на разпоредбите на чл. 26 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген.
- Решение на Съвета 44/2001 от 20 декември 2001г. за изменение на Раздел VII и Приложение 12 на Общите консулски инструкции и Приложение 14а на Общия наръчник.
- Регламент на Съвета 333/2002 от 18 февруари 2002 г. за въвеждане на унифицирана бланка, в която се полага виза на лица, чиито документи за задгранично пътуване не се признават от страната-членка, издала унифицираната бланка.
- Решение на Съвета 354/2002 от 25 април 2002 г. за изменение на Раздел III и създаване на Приложение 16 към Общите консулски инструкции
- Решение на Съвета 585/2002 от 12 юли 2002 за изменение на Раздели III и VIII Общите консулски инструкции
- Решение на Съвета 586/2002 от 12 юли 2002 г. за изменение на Раздел IV на Общите консулски инструкции.
- Решение на ЕК от 12 август 2002 г., определящо техническите характеристики на унифицираната бланка, в която се полага виза на лица, чиито документи за задгранично пътуване не се признават от страната-членка, издала унифицираната бланка/не е публикувано, категоризирано от ЕК за възприемане към датата на присъединяване/.
- Регламент на Съвета 415/2003 от 27 февруари 2003 г. за издаване на визи на границата, включително на транзитно пътуващи членове на морски екипажи.
- Регламент на Съвета 693/2003 от 14 април 2003 г. за създаване на специален Пропуск за облекчено транзитиране (FTD) и Пропуск за облекчено ж.п. транзитиране (FRTD), изменящ Общите консулски инструкции и Общия наръчник.
- Регламент на Съвета 694/2003 от 14 април 2003 г. за единните формати на Пропуска за облекчено транзитиране (FTD) и Пропуска за облекчено ж.п. транзитиране (FRTD), предвидени в Регламент на Съвета 693/2003.
- Решение на Съвета 454/2003 от 13 юни 2003г. за изменение на Приложение XII на Общите консулски инструкции и Приложение 14а Общия наръчник.
- Решение на Съвета 15/2003 от 22 декември 2003г. за изменение на т. 1.2 ат Приложение II на Общите консулски инструкции, чрез създаване на ново приложение.
- Решение на Съвета 14/2003 от 22 декември 2003г. за изменение на подпараграф 3 (Основни критерии за разглеждане на заявление за виза) на Раздел V от ОКИ.
- Решение на Съвета 17/2003 от 22 декември 2003г. за изменение на т. 1.4 от Раздел V на ОКИ и т.4.1.2 от Раздел I на Общия наръчник относно включване на изискването за пътна медицинска застраховка в документите, необходими за издаване на единна входна виза.
- Директива на Съвета 82/2004 от 29 април 2004г. относно задълженията на превозвачите да предоставят данни за пътниците.
- Решение на Съвета 512/2004 от 8 юни 2004г. за създаване на Визова информационна система (VIS)
- Проект на Решение за въвеждане на опростена процедура за контрол на лица по външните граници, които транзитно преминават през територията на новите държави-членки, при условия на признаване от тяхна страна на определени документи като еквивалент на национална виза.

Текущо състояние

Националното законодателство на България, което регламентира издаването на визи - Закона за чужденците в Република България, Правилника за неговото прилагане, Наредбата за условията и реда за издаване на визи, Инструкция за издаване на визи на ГКПП по реда на чл. 9, ал.6 от ЗЧРБ/в сила от 21.06.2005г./ и Инструкция за издаване на визи на членове на корабни екипажи /в сила от 21.06.2005г./, почти изцяло транспонира шенгенското *acquis*, категоризирано в два раздела – за възприемане към дата на присъединяването и до датата на присъединяване към Шенген.

Съгласно изменение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи, което е в сила от 8.07.2005г. и е в изпълнение на Решение 354/2002, българските консулски служби приемат молби за визи като използват въведения с цитираното решение унифициран визов формуляр на ЕС.

Визи се издават от българските дипломатически и консулски представителства. В изключителни случаи, предвидени в чл. 9, ал.6от ЗЧРБ и в Раздел IV на НУРИВ и при спазване на разпоредбите на двете инструкции за издаване на визи на границата, органите за гранично-паспортен контрол могат да издават еднократни виза за летищен трансфер, за транзитно преминаване и за краткосрочно пребиваване за срок до 10 дни.

Обработката на исканията за визи се извършва чрез Системата за визов контрол/СВК/, с която оперира отдел "Визовият център" към дирекция "Консулски отношения" на МВнР. Като правило се прилага разрешителен режим – дипломатическите и консулските представителства могат да издадат виза само след получено разрешение от Визовия център. Съгласно чл. 30, ал. 2 на НУРИВ министърът на външните работи, по предложение на дирекция "Консулски отношения", може да оправомощи определени консулски служители да вземат самостоятелно решения за издаване визи. До март 2006г. ще се възложи на осем консулски служби да вземат този вид решения.

При кандидатстване за виза към гражданите на рискови държави се прилагат засилени мерки на контрол – към молбите се прилагат оригинали на документи, доказващи целта на пътуването, проверяват се физическите и юридически лица, изготвили поканата, в някои случаи се изисква внасянето на парична гаранция, която се възстановява след завръщането на лицето.

Системата за визов контрол на МВнР е инсталирана във всички предоставящи възможност за това дипломатически мисии, които са 94 от общо 98, и за сега няма да бъде поставена в ограничен брой от тях, където условията не отговарят на изискванията за безопасност/Бенгази, Ирак/. През първото тримесечие на 2006г. СВК ще бъде инсталиран в Кабул и Шанхай.

Република България има частична законодателна /чл.5а на НУРИВ/ и практическа готовност за сътрудничество по линия на местното консулско сътрудничество на страните-членки на ЕС, за което МВнР и изготвило съответни указания до своите консулски служби.

Предстоящи задачи

А) Законодателна дейност

1. Изготвяне на изменение и допълнение на Закона за българските документи за самоличност и Правилника за неговото прилагане.

Краен срок: м. юли 2006 г.

Отговарят: Министър на вътрешните работи
Министър на външните работи

2. Изготвяне на изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Краен срок: м. юли 2006 г.

Отговарят: Министър на вътрешните работи
Министър на външните работи

3. Изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи

Краен срок: м. декември 2006 г.

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

4. Приемане на Инструкция за данните, които подлежат на вписване в българския визов стикер.

Краен срок: м. март 2006 г.

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

5. Подготовка на Указания за извършване на проверки на документи за пътуване в чужбина и визи от българските дипломатически и консулски представителства.

Краен срок: м. март 2006 г.

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

6. Подготовка на Указания за провеждане на лично интервю с чужди граждани, които подават документи за българска виза, в българските дипломатически и консулски представителства.

Краен срок: Към дата на присъединяването.

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

7. Приемане на правила за процедурата по консултиране при издаване на единните визи.

Краен срок: След получаване на достъп до VIS

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

Б) Институционално изграждане

1. Присъединяване към Визова информационна система на ЕС (VIS).

Краен срок: 24 месеца след получаване на техническата документация

Отговарят: Министър на вътрешните работи
Министър на външните работи

2. Създаване на оперативна структура към Визовия център на МВнР, която да извършва дейности съгласно режима и изискванията на консултацията процедура чрез визовата система на ЕС "Vision", както и програма за обучение на работещите в нея служители.

Краен срок: Към датата на присъединяване към VIS

Отговарят: Министър на външните работи

Визи с ограничена териториална валидност

Законодателство на ЕС в тази област

- Чл. 10, ал. 3, чл.11, ал. 2, чл. 14, ал.1 и чл. 16 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение.
- Раздел I, т.2.3., Раздел IV Раздел V, т.3 от Общите консулски инструкции.
- Декларация на Изпълнителния комитет относно издаването на визи с ограничена териториална валидност и обмен на информация за издадени визи с ограничена териториална валидност (SCH/Com-ex (95) decl 4)
- Решение на Съвета 329 от 24 април 2001г. за допълнение на Раздел VI и Приложения 3, 6 и 13 на Общите консулски инструкции и на Приложения 5(а), 6(а) и 8 на Общия наръчник

Текущо състояние

Във връзка със степента на интеграция на България в ЕС националното законодателство не регламентира издаването на виза с ограничена териториална валидност, която е предвидена при премахването на вътрешните граници.

Предстоящи задачи

А) Законодателна дейност

1. Въвеждане на правна формулировка на виза с ограничена териториална валидност в Закона за чужденците в Република България и регламентиране на процедурите и гаранции за съблюдаването им.

Краен срок: м. юли 2006 г.

Отговарят: Министър на вътрешните работи
Министър на външните работи

2. Въвеждане на правна формулировка на виза с ограничена териториална валидност в Наредбата за условията и реда за издаване на визи и регламентиране на процедурите и гаранции за съблюдаването им.

Краен срок: м. декември 2006 г.

Отговарят: Министър на вътрешните работи
Министър на външните работи

Представителство на една държава от друга държава в страна, в която първата няма дипломатическа мисия или консулска служба

Законодателство на ЕС в тази област

- Раздел II на Общите консулски инструкции.
- Общ наръчник
- Решение на Съвета № 15 от 22 декември 2003г. за изменение на т. 1.2 от Раздел II на Общите консулски инструкции.

Текущо състояние

Националното законодателство на Р България не изключва представянето в страна, в която няма дипломатическо или консулско представителство, но в него не са разработени правила за неговото осъществяване.

Предстоящи задачи

А) Законодателна дейност

1. Изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България и Правилника за неговото прилагане чрез включване на съответни разпоредби, предвиждащи възможности за издаване на единни шенгенски визи от консулска служба на страна-членка.

Краен срок: към датата на присъединяване към Шенген

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

2. Изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на визи чрез включване на съответни разпоредби, предвиждащи възможности за издаване на единни шенгенски визи от консулска служба на страна-членка.

Краен срок: към датата на присъединяване към Шенген

Отговарят: Министър на външните работи
Министър на вътрешните работи

Сътрудничество, обмен на информация и статистика

Законодателство на ЕС в тази област

- Раздел VIII на Общите консулски инструкции
- Решение на Изпълнителния комитет за обмен на статистическа информация за издаването на визи (SCH/Com-ex (94) 25)
- Декларация на Изпълнителния комитет относно издаването на визи с ограничена териториална валидност и обмен на информация за издадени визи с ограничена териториална валидност (SCH/Com-ex (95) decl 4)
- Препоръка на Съвета No 96 от 4 март 1996 г. относно местното консулско при издаването на визи.
- Решение на Изпълнителния комитет за обмен на статистическа информация за издадени визи (SCH/Com-ex (98) 12)
- Проекта на Регламент относно Визовата информационно система (VIS) и размяната на информация между страните-членки за издадени краткосрочни визи.

Текущо състояние

Съгласно чл. 26 ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за издаване на визи*, заявленията и приложените към него копия на документи се съхраняват в архива на дипломатическото или консулското представителство или на органа за граничен паспортен контрол. Новата Система за визов контрол съдържа опция за водене на отчет за всички поискани, издадени и отказани визи по видове, страни, място на издаване, гражданство на лицата, цел на пътуване, вид документ за пътуване, както и данни за физическите и юридическите лица, предоставили покани за осъществяване на пътуването. На базата на тази статистика, съгласно § 1 от НУРИВ министърът на външните работи и министърът на вътрешните работи внасят в Министерския съвет в началото на всяка календарна година доклад за миграционната политика и за необходимостта от изменение на визовата и миграционната политика на Република България.

Приетите през 2004 г. изменения и допълнения в Наредбата за условията и реда за издаване на визи създават правна възможност данните за броя на издадените,

отказаните и неполучени визи според гражданството на лицата и вида на визите да се предоставят за целите на статистиката на страните-членки на ЕС или международни правителствени организации (по начин, който не позволява да бъдат разпознати лицата), с цел пълно съответствие с изискванията на Шенген и създаване на предпоставки за използване на Шенгенската информационна система.

Такси за визи

Законодателство на ЕС в тази област

- Приложение 12 на Общите консулски инструкции
- Решение на Съвета № 44 от 20 декември 2001г. за изменение на Приложение 12 на Общите консулски инструкции и Приложение 14а от Общия наръчник.
- Решение на Съвета № 454 13 юни 2003 г. за изменение на Приложение 12 на Общите консулски инструкции и Приложение 14а от Общия наръчник.

Текущо състояние

В българското законодателство – Тарифа № 3 за таксите, които се събират за консулско обслужване в системата на Министерството на външните работи по Закона за държавните такси, е предвидено събиране на две такси – унифицирана по размер административна такса за молба за издаване на виза, която се заплаща при подаване на документите за виза и не се възстановява при отказ за издаване на виза, и такси за виза, които са диференцирани в зависимост от техния вид и валидност.

Освобождаването от административна такса или/и от такса за виза е на базата на двустранни визови споразумения. Като правило от такси за визи, вкл. административна такса, се освобождават приносителите на дипломатически паспорти, когато пътуват за изпълнение на служебни задачи, на базата на реципрочитет. Таксите се събират в евро или щатски долари или в местна валута, те се определят по официалния курс на валутата спрямо еврото.

Предстоящи задачи

А) Законодателна дейност

1. Въвеждане на единна такса за обработка на молбите за визи.

Краен срок: към датата на присъединяване към Шенген

Отговарят: Министър на външните работи

2. Денонсиране на разпоредбите във визовите спогодби, които предвиждат финансови облекчения.

Краен срок: към датата на присъединяване към Шенген

Отговарят: Министър на външните работи

III. МИГРАЦИЯ

Условия, определящи движението на чужденци

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 20 - 22 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген**
- SCH/Com-ex (96) Decl. 5 - 18.04.1996 - Определяне на концепцията за чужденец
- SCH/Com-ex Decl. (98) 57 - 16.12.1998 - Въвеждане на хармонизирана бланка, доказателство за подслон и приемане на задължението за осигуряване на средства за издръжка
- Резолюция на Съвета от 20 юни 1994 г. относно ограничаване допускането на граждани на трети страни до територията на страните-членки с цел осъществяване на трудова заетост;
- Резолюция на Съвета от 30 ноември 1994 г. относно ограничаване допускането на граждани на трети страни до територията на страни-членки с цел упражняване на трудова заетост на свободна практика;
- Резолюция на Съвета от 30 ноември 1994 г. относно допускането на граждани на трети страни до територията на страни-членки с цел обучение;
- Регламент на Съвета 1030/02 от 13 юни 2002 г., в който се дефинира единен формат за разрешения за пребиваване за граждани на трети страни (Официално издание на ЕК L157, стр. 1-7, 15 юни 2002 г.);
- Резолюция от 4 март 1996 г. относно статута на гражданите на трети страни, пребиваващи дългосрочно на територията на страните-членки (Официално издание на ЕК C80, стр. 2, 18 март 1996 г.);
- Директива на Съвета 2003/86/ЕС от 22 септември 2003 г. относно правото на събиране на семейства (Официално издание на ЕК L251(2003)).

Текущо състояние

Съгласно *Закона за чужденците в Република България*, чужденец може да влезе в Република България, ако притежава редовен документ за задгранично пътуване или друг заместващ го документ, както и виза за влизане, пребиваване или транзитно преминаване през страната, когато такава се изисква.

Когато има международен договор, по който Република България е страна или едностранно въведен безвизов режим, гражданите на тези държави могат да влизат и пребивават без визи на територията на Република България за определен срок (30, 60 или 90 дни).

За пребиваване в Република България над 3 месеца чужденците следва да получат разрешение от службите за административен контрол и дирекция "Миграция" - МВР. Редът, условията и необходимите документи за издаване на разрешение са регламентирани в *Закона за чужденците в Република България* и Правилника за неговото прилагане.

Измененията на *Закона за чужденците в Република България* от 22 април 2003 г. са съобразени със следните актове от европейското законодателство: *Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген*; *Конвенция на Съвета на Европа № 108 от 1981 г. за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни*; *Директива 2001/85/ЕС от 28 юни 2001 г., допълваща разпоредбата на чл. 26 от Шенгенската конвенция*; *Резолюция на Съвета № 397Y1216(01) от 04.12.1997 г. относно приемането на мерки за борба с браковете по сметка*; *Регламент 2001/51/ЕС от 28.06.2001г., допълващ Конвенцията за прилагане Споразумението от Шенген*, за въвеждането на комплекс от задължения за превозвачите на чужденци.

Със Закон за изменение и допълнение на ЗЧРБ. (обн. ДВ, бр. 63 от 02.08.2005 г.) се въвежда изискването при влизане в страната чужденецът да декларира на ГКПП целта на посещението си, да посочва писмено адреса, на който ще пребивава и да попълва адресна карта. Във връзка с тези промени и с оглед необходимостта от реорганизация в службите за административен контрол на гражданите вътре в страната, в чл. 28 от ЗЧРБ бяха отменени ал. 1, 2 и 6, изискващи.

Разработена и въведена в експлоатация е автоматизирана информационна система за поддържане в актуално състояние на Национален регистър на чужденците, адресно регистрирани на територията на Република България и е създадена организация за въвеждане на информацията от попълваните на ГКПП адресни карти.

Визираните изменения в ЗЧРБ са осъществени с оглед изпълнение на изискванията, предвидени в Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение, свързани с необходимостта от уеднаквяване на времеви критерий за адресна регистрация на чужденците. Въпросните промени в ЗЧРБ влизат в сила на 01.01. 2006 г.

Със *Закона за българските документи за самоличност* са въведени образци, които отговарят на изискванията на Европейския съюз: карта на продължително пребиваващ в Република България, карта на постоянно пребиваващ в Република България, карта на бежанец, временна карта на бежанец, удостоверение за пътуване зад граница на бежанец, удостоверение за пътуване зад граница на лице без гражданство, временно удостоверение за напускане на Република България, временна карта на чужденец, удостоверение за завръщане в Република България на чужденец.

Разработена и въведена в експлоатация е автоматизирана информационна система за поддържане в актуално състояние на национален регистър на чужденците, пребиваващи над 3 месеца на територията на Република България. Към системата е осигурено предоставянето на достъп на национално и регионално ниво.

Разработена и въведена в експлоатация е автоматизирана информационна система

“Наложени мерки за административна принуда на български и чужди граждани”, която поддържа актуални данни за забрана за излизане на български и чужди граждани, забрана за влизане на чужденци и данни за чужденци, които са принудително изведени от страната.

В съответствие с приетия от Народното събрание *Закон за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи* (Обн., ДВ, бр.103 от 25.11. 2003г.) на 26 февруари 2004 г. е създадена Дирекция “Миграция”-МВР като специализиран държавен орган с национална компетентност за осъществяване на административен контрол на чужденците и провеждане на миграционната политика на Република България.

Във връзка с влизането в сила от 01.01.2006 г. на измененията и допълненията в ЗЧРБ, на 28 декември 2005 г. беше прието Постановление № 296 на МС за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на ЗЧРБ, в който се детайлизира и доразвива правната уредба, регламентираща режима на пребиваване на чужденци в страната.

Институционално изграждане

1. Създаване на специален дом за временно настаняване на чужденци, незаконно пребиваващи на територията на Република България в София.

Краен срок: 15 март 2006 г.

Отговаря: Министър на вътрешните работи

2. Създаване на специален дом за временно настаняване на чужденци, незаконно пребиваващи на територията на Република България на българо-турската граница.

Краен срок: 31 декември 2006 г.

Отговаря: Министър на вътрешните работи
Министър на регионалното развитие и благоустройството
Министър на финансите

3. Провеждане на обучение на служители на дирекция "Миграция"

Краен срок: март 2006 г.

Отговаря: Министър на вътрешните работи

4. Изготвяне на Наръчник на дирекция "Миграция" за развитие и прилагане на законовата и подзаконова нормативна уредба, с който се урежда взаимодействието с другите държавни органи, компетентни в областта на административния контрол на чужденците

Краен срок: 31 март 2006 г.

Отговаря: Министър на вътрешните работи

Експулсиране/депортиране на чужденци

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 23 - 25 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение**
- SCH/Com-ex (97) 39 Rev. - 15.12.1997 - Водещи принципи за начините на доказване и индикативни доказателства в рамките на спогодбите за реадмисия между държавите от Шенген
- SCH/Com-ex (98) 10 - 21.04.1998 - Сътрудничество между Договарящите се страни при връщането на чужденци по въздух;
- SCH/Com-ex (98) 18 Rev - 23.06.1998 - Необходими мерки по отношение на страните, създаващи проблеми във връзка с издаването на документи, необходими за извеждането на техни граждани от територията на Шенген;
- SCH/Com-ex (96) decl. 7, Rev - 27.06.1996 - Трансферна и реадмисионна политика между Шенгенските държави;
- SCH/Com-ex (97) decl.14, Rev - 15.12.1997 - Мерки срещу трети държави, създаващи проблеми във връзка с реадмисията
- SCH/Com-ex (98) 37, Определение 2 - План за действие срещу нелегалната имиграция
- Директива на Съвета 2001/40/ЕС от 28 май 2001 г. взаимното признаване на решения за експулсиране на граждани на трети страни (Официално издание на ЕК L149, стр. 34-36, 2 юни 2001 г.);
- Препоръка от 30 ноември 1992 г. относно практиките на страните-членки в областта на експулсирането (WGI 1266);

- Препоръка от 1 юни 1993 г. относно проверки и експулсиране на граждани на трети страни, които пребивават или упражняват трудова заетост без да имат разрешение за това (WGI 1516);
- Препоръка от 30 ноември 1994 г. относно образец на двустранна реадмисионна спогодба между страни-членки на ЕС и трети страни (Официално издание на ЕК C274, 19 септември 1996 г.);
- Шенгенски каталог - том 1: Външни граници, извеждане и реадмисия от 28 февруари 2002 г.

Текущо състояние

Към м. януари 2005 г. България има подписани спогодби за реадмисия със следните държави: Албания, Австрия, Бенелюкс, Чехия, Р Хърватска, Дания, Естония, Финландия, Франция, СР Югославия, Грузия, ФР Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Ливан, Македония, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Испания, Швеция, Швейцария, Великобритания, Украйна, Узбекистан. От страните-членки на ЕС не са подписани спогодби единствено с Малта, Литва и Кипър, като с последните две държави се водят преговори.

България има сключени реадмисионни спогодби с всички съседни държави с изключение на Турция, с която през март 2005 г. бе проведен втори кръг от преговори. България провежда преговори в тази област с Алжир, Армения, Виетнам и Тунис.

Предвижда се на 01.02.2006 г. да бъде подписана нова Спогодба с ФР Германия за обратно приемане и транзитиране на лица.

Също така, на 01.03.2006 г. се предвижда да бъде подписана Спогодба с Босна и Херцеговина за обратно приемане на незаконно пребиваващи собствени граждани и чужденци и Протокол за прилагане на Спогодбата.

В тези спогодби е определен редът, условията и процедурите за обратно връщане на граждани на едната договаряща се страна, незаконно пребиваващи на територията на другата договаряща се страна. В тях се регламентира предаването на лица на трети държави (т.е. на лица, които не са граждани на договарящите се страни) за преминаване през територията на една от договарящите се държави.

В *Закона за чужденците* е регламентирана процедурата и основанията за **експулсиране** на чужденци като административна мярка за принудително извеждане в кратък срок на чужденец извън границите на страната поради "извършени нарушения или поради липса на основания за пребиваване в нея". Правната регламентация на експулсирането отговаря на европейското *acquis*, което прави тази мярка ефективно средство за противодействие на нелегалната миграция.

Приета е Наредба на министъра на вътрешните работи (обн., ДВ, бр.12 от 2004 г.), с която се урежда реда за настаняване, престой и освобождаване на чужденците в специалните домове, както и структурата, организацията на дейността и управление на домовете.

Сътрудничество, обмен на информация и статистика

Текущо състояние

Република България редовно участва в обмена на статистически данни за нелегалната миграция в рамките на СИРЕФИ.

Отговорност на превозвачите

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 26 - 27 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение**
- Директива на Съвета No. 51/01 от 28 юни 2001 г., допълваща разпоредбите на чл. 26 на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение от 14 юни 1985 г. (Официално издание на ЕК L187, стр. 45-46, 10 юли 2001 г.).

Текущо състояние

По силата на действащото българско законодателство - *Закона за чужденците в Република България*, длъжностните лица от авиокомпаниите, туристическите и транспортни дружества или други представителства, които превозват до и/или от Република България чужденци, преди да извършат услугата са длъжни да проверят редовността на документа за задгранично пътуване на чужденеца и наличието на останалите изисквания по този закон. От 1998 г. съгласно *Закона за чужденците в Република България* могат да се налагат административно-наказателни мерки на длъжностните лица, нарушили тези изисквания.

На 9 април 2003 г. Народното събрание прие *Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България* (обн. ДВ, бр. 37 от 22.04.2003 г.). Приетите изменения и допълнения са съобразени с релевантните актове от европейското законодателство относно отговорността на превозвачите, борбата с браковете по сметка и др.

IV. ПОЛИЦИЯ И СИГУРНОСТ

Трансгранично полицейско сътрудничество

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 39-46 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение**
- SCH/Com-ex (99) 18 - 28.04.99 - Подобряване на полицейското сътрудничество в предотвратяването и разкриването на престъпления
- SCH/Com-ex (98) 51 Rev. 3 - 16.12.1998 - Транс-гранично полицейско сътрудничество в областта на превенцията и разкриването на престъпления, при замолване
- SCH/Com-ex. (98) 52 - 16.12.1998 - Ръководство за транс-гранично полицейско сътрудничество
- SCH/Com-ex. (95) Decl. 2 - 29.06.95 - Полицейско сътрудничество
- SCH/Com-ex. (99) 5 - 28.04.1999 - Наръчник на СИРЕНЕ
- SCH/Com-ex. (99) 6 - 28.04.1999 - Състояние на телекомуникационните компании
- SCH/Com-ex. (93) Decl. 5 - 14.12.93 - Наръчник на СИРЕНЕ
- SCH/Com-ex. (95) Decl. 3 - 20.12.95 - Транс-гранично полицейско сътрудничество
- Препоръка на Съвета от 8 май 2003 г. относно рамково споразумение за създаване на съвместен екип за разследване (JIT) (2003/C121/01)
- Шенгенски каталог - том 4: Полицейско сътрудничество от м. юни 2003 г.

Текущо състояние

Полицейското сътрудничество се осъществява въз основа на следните нормативни актове: *Закон за Министерството на вътрешните работи, Правилник за прилагане на Закона за Министерството на вътрешните работи, Наказателен кодекс, Наказателно-процесуален кодекс*, двустранни междуправителствени или междуведомствени споразумения на ниво министерства на вътрешните работи.

До момента в областта на борбата с престъпността са сключени и се изпълняват 26 междуведомствени и междуправителствени споразумения за сътрудничество с европейски страни - 2 тристранни и 24 двустранни, от които 8 със старите страни-членки (Гърция, Австрия, ФР Германия, Белгия, Италия, Испания, Ирландия и Франция) и 5 с нови страни-членки на ЕС (Унгария, Чешка Република, Словакия, Полша, Словения). Сключени са договори с Р Хърватска и Черна гора, на ниво Министерства на вътрешните работи се изпълняват двустранни споразумения с БЮР Македония, Сърбия, Република Турция, Албания, Руската федерация, Украйна, Молдова, Беларус и Армения.

Министерството на вътрешните работи на Р България е изпратило офицери за връзка в Анкара, Белград, Рим, Прага, Скопие, Москва и в Букурещ към Центъра на Инициативата за сътрудничество в ЮИЕ, Варшава, Париж, Берлин, Мадрид, Виена, Атина, ЕВРОПОЛ, Будапеща, Лондон, Брюксел и Вашингтон.

На 31 юли 2003 г. Народното събрание на Република България прие Закон за ратифициране на Споразумението за сътрудничество между Република България и Европейската полицейска служба (Европол), подписано на 17 юни 2003 г., в София (обн., ДВ, бр. 71 от 12 август 2003г.)

В изпълнение на Споразумението за сътрудничество между Република България и ЕВРОПОЛ от 01.03.2004 г. функционира пункт за връзка с ЕВРОПОЛ. Новосъздаденото звено е елемент на координирания модел на НТК.

Изпълнява

Предстоящи задачи

Законодателна дейност

Не се предвижда.

Институционално изграждане

1. Изграждане на единна цифрова комуникационна система за полицейско сътрудничество

Краен срок: въвеждане в експлоатация: *при пълно членство в Шенген*
Отговарят: Министър на вътрешните работи

2. Структурни и организационни реформи в съответствие с новоприетия НПК /обн.ДВ, бр.86 от 28.10.2005г. / и предстоящото приемане на новия ЗМВР.

Краен срок: септември 2006 г.
Отговаря: Министър на вътрешните работи

3. Сключване на междуправителствено споразумение за полицейско сътрудничество с Босна и Херцеговина.

Краен срок: 31 декември 2006 г.²
Отговаря: Министър на вътрешните работи

V. СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Правна помощ по наказателни въпроси

Законодателство на ЕС в тази област

➤ **Член 48-53 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген**

Текущо състояние

Република България е ратифицирала *Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателно-правни въпроси и Допълнителния протокол към нея* на 27.04.1994 г. Те са в сила от 1995 г. и съгласно чл.5, ал. 4 от българската Конституция представляват част от националното ни законодателство с приоритет над нормите от вътрешното право, които им противоречат. През 1997 г. с изменения и допълнения на Наказателно-процесуалния кодекс са включени текстове, уреждащи правната помощ по наказателно-

² Предвид предстоящите структурни реформи и реорганизация на МВР на Босна и Херцеговина се наложи предефиниране на срока за сключване на Споразумението.

правни въпроси в новосъздадения раздел V "Правна помощ по наказателни дела" на глава 22 "Особени производства".

По отношение на оказването на правна помощ при деяния, свързани с нарушения на данъчни и финансови норми (чл.50 от Шенгенската конвенция) България е направила декларация по чл.8, т.2 от *Допълнителния протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателно-правни въпроси*, в която е заявила, че приема изпълнението на глава I от Протокола само по отношение на деяния, които съставляват престъпления по българския наказателен закон. Съгласно тази декларация се изпълняват и посочените в чл. 51 съдебни поръчки. Република България подписа *Втория допълнителен протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателно-правни въпроси* на 8 ноември 2001 г. в Страсбург. На 18 февруари 2004 г. Народното събрание прие *Закон за ратифициране на Втория Допълнителен протокол*.

На 30 септември 2004 г. Народното събрание прие Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (обн. ДВ, бр. 89 от 12 октомври 2004 г.). С измененията на НПК за въвеждане разпоредбите на Втория допълнителен протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателно-правни въпроси (2001) се постигна съответствие на българското законодателство с Конвенцията за взаимна правна помощ по наказателни дела между държавите-членки на ЕС от 2000 г. и с чл. 52 от Шенгенската конвенция. На 14 октомври 2005 г. Народното събрание прие нов Наказателно-процесуален кодекс, в който уредбата на международната правна помощ по наказателни дела, трансфера на осъдени лица, трансфера на наказателни производства и признаването на чужди присъди остава непроменена в сравнение със сега действащия кодекс и е в пълно съответствие с европейските инструменти в областта на международното съдебно сътрудничество по наказателни дела

Народното събрание прие Закон за изменение на Закона за ратифициране на Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателно-правни въпроси и Допълнителния протокол към нея, Конвенцията за трансфер на осъдени лица и Европейската конвенция за екстрадиция с двата допълнителни протокола към нея (Обн. ДВ, бр. 103/25.11.2003 г.), с който бе оттеглена резервата по чл. 2 от Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателно-правни въпроси, изискваща двойна наказуемост при молби за правна помощ по наказателни дела.

Централен орган за получаване и изпращане на молби за правна помощ от и на други държави, както и за препращането им на компетентните органи за изпълнение, е българското Министерство на правосъдието. Все още не са развити добре директните контакти между съдебните органи (чл.53), най-вече поради недостатъчно добро владеене на чужди езици от магистратите, работещи по материята.

Предстоящи задачи

1) Специализирано обучение, особено езиково, на магистратите, занимаващи се с правна помощ, осигуряване на техническото оборудване (компютри с подходящ софтуер), предоставяне на списъци с лицата за контакти на местните компетентни съдебни органи в държавите-членки за осъществяване на директни връзки.

Краен срок: Постоянен
Отговаря: Министър на правосъдието

Приложение на принципа *ne bis in idem*

➤ **Член 54-58 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение**

Текущо състояние

Съгласно чл. 4, ал. 3 на българския *Наказателно-процесуален кодекс*, когато е предвидена съответна разпоредба в договор за правна помощ с друга държава, българските органи не образуват наказателно производство, когато такова е образувано от орган на друга държава или има влязла в сила присъда, издадена от съд на друга държава за същото престъпление срещу същото лице. При наличие на такъв договор се изпълняват и присъди, издадени от съд на друга държава. Такъв договор представлява и Шенгенската конвенция. Без да е необходим подобен договор предварително задържане и изтърпяно наказание в чужбина се приспадат или ако са разнородни се вземат под внимание при определяне на наказание от български съд за деяние, попадащо под юрисдикцията на българските правораздавателни органи (чл.7 от *Наказателния кодекс*). Народното събрание ратифицира Европейската конвенция за международна валидност на присъдите (Хага, 1970) и Европейската конвенция за трансфер на производства по наказателни дела (Страсбург, 1972 г.) на 28 януари 2004г. (Обн., ДВ, бр. 11/10.02.2004). Разпоредбите за изпълнение на тези конвенции се въвеждат в българското законодателство с приетия на 30 септември 2004 г. ЗИД на НПК (обн. ДВ, бр. 89 от 12 октомври 2004 г.). На 14 октомври 2005 г. Народното събрание прие нов *Наказателно-процесуален кодекс*, в който уредбата на международната правна помощ по наказателни дела, трансфера на осъдени лица, трансфера на наказателни производства и признаването на чужди присъди остава непроменена в сравнение със сега действащия кодекс и е в пълно съответствие с европейските инструменти в областта на международното съдебно сътрудничество по наказателни дела.

Предстоящи задачи

1). Специализирано обучение за магистрати и експерти от МП по приложението на международните актове в областта на сътрудничеството по наказателни дела, към които Република България се е присъединила през 2004 г.

Краен срок: Постоянен
Отговаря: Министър на правосъдието

Екстрадиция

Законодателство на ЕС в тази област

➤ **Член 59-66 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение**

Текущо състояние

На 27 април 1994 г. Република България ратифицира *Европейската конвенция за екстрадиция* и двата допълнителни протокола към нея. С цел да се създаде ясно формулирана законова основа и механизми за по-добро практическо прилагане на разпоредбите за екстрадиция, през 1997 г. бяха въведени норми в НПК относно

предаването на друга държава на лица за съдене или изтърпяване на наказание, които отразяват аналогичните текстове от Европейската конвенция и протоколите към нея, както и резервите и декларациите на България по тях - глава 22, раздел II. Резервата по чл.12 от Конвенцията, която усложняваше разглеждането и решаването на поискана екстрадиция, бе оттеглена през 2001 г.(Обн., ДВ, бр. 32 от 3.04.2001 г.).

Република България има готовност да разшири приложното поле на дейността си по ЕКЕ и протоколите към нея в съответствие с разпоредбите на *Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген* в частта ѝ относно екстрадицията. Ал.2 на чл.62 от *Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген* съответства на чл.4 от Втория допълнителен протокол към Конвенцията на СЕ. България е направила декларация по чл.8, ал.2 от Втория допълнителен протокол, с което допуска екстрадиция за престъпления във финансовата област, за които е предвидено наказание по българския НК. Разпоредбата на чл.65 на *Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген* съответства напълно на досегашната ни практика.

На 14 май 2003 г. Народното събрание прие ЗИД на НПК, предвиждащ процедура за бърза екстрадиция (чл. 440б).

На 20 май 2005 г. Народното събрание прие Закон за екстрадицията и Европейската заповед за арест, с който се урежда цялата материя на екстрадицията в съответствие с всички изисквания на европейското и международно законодателство в тази област. Законът съдържа уредба по прилагането на Рамковото решение от 13 юли 2003г. за Европейската заповед за арест и процедурата за предаване между държавите-членки, която ще влезе в сила след пълноправното членство на България в ЕС.

Предстоящи задачи

1) Специализирано обучение за магистрати и експерти от МП в областта на екстрадицията

Краен срок: Постоянен
Отговаря: Министър на правосъдието

Прехвърляне на изпълнение на наказателни присъди

Законодателство на ЕС в тази област

➤ Член 67-69 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение

Текущо състояние

България е ратифицирала *Конвенцията на Съвета на Европа за трансфер на осъдени лица* през 1994 г. В българския *НПК* се съдържат текстове, регламентиращи предаването на осъдени лица за изтърпяване на наложено наказание в държавата, чиито граждани са.

Република България подписа Допълнителния протокол към Конвенцията за трансфер на осъдени лица на Съвета на Европа (18.12.1997) на 9 октомври 2003 г. в София. Законът за ратифициране на Допълнителния протокол към Конвенцията за трансфер на осъдени лица е приет от Народното събрание на 28 януари 2004 г. (Обн., ДВ, бр.

11/10.02.2004). С измененията на НПК от 30 септември 2004 г. (обн. ДВ, бр. 89 от 12 октомври 2004 г.). за въвеждане разпоредбите на Допълнителния протокол към Конвенцията за трансфер на осъдени лица (1997) се постигна съответствие на българското законодателство с чл. 68 и 69 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение. На 14 октомври 2005 г. Народното събрание прие нов Наказателно-процесуален кодекс, в който уредбата на международната правна помощ по наказателни дела, трансфера на осъдени лица, трансфера на наказателни производства и признаването на чужди присъди остава непроменена в сравнение със сега действащия кодекс и е в пълно съответствие с европейските инструменти в областта на международното съдебно сътрудничество по наказателни дела.

Предстоящи задачи

1) Специализирано обучение за магистрати и експерти от МП в областта на трансфера на осъдени лица

Краен срок: Постоянен
Отговаря: Министър на правосъдието

VI. БОРБА СРЕЩУ НАРКОТИЧНИТЕ ВЕЩЕСТВА

Законодателство на ЕС в тази област

- **Член 71-73, 75-76 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение**
- SCH/Com-ex (93) 9 - 14.12.93 - Потвърждение на декларациите на министрите и държавните секретари срещу наркотиците и психотропните вещества.
- SCH/Com-ex (94) 28 Rev. - 22.12.1994 - Сертификат, предвиден в Член 75 за транспортиране на наркотици и/или психотропни вещества.
- SCH/Com-ex (99) 1 Rev. 2. - 28.4.1999 - Текущо състояние в областта на наркотиците
- SCH/Com-ex (96) Decl. 2 Rev. - 18.04.96 - Подход към проблеми с наркотиците и незаконните нарко-потоци.

Текущо състояние

Република България е ратифицирана и обнародвала конвенциите на ООН в тази област. Националното законодателство съответства на разпоредбите на *Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген*. То обхваща система от нормативни актове, главните от които са:

- *Закон за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите* (1999 г.)
- *Наказателен кодекс* (изменен и допълнен през 2000 г. във връзка с влизането в сила на ЗКНВП)
- *Закон за Министерството на вътрешните работи* (1997) г. и *Закон за митниците* (1998 г.)
- *Нов Наказателно-процесуалния кодекс* (обн., ДВ. бр.86 2005 г., в сила от 29.04.2006 г.)
- *Наредба за контрол на прекурсорите на наркотичните вещества* (2004 г.)

На 21 май 2003 г. Република България подписа *Споразумението на Съвета на Европа относно нелегалния трафик по море за приложение на чл. 17 от Конвенцията на ООН за борба срещу незаконния трафик на упойващи и психотропни вещества*.

България е разработила и приела 5-годишна Национална стратегия за борба с наркотиците 2003 - 2008 г. и Програма за нейното изпълнение.

Между правоохранителните органи, работещи по пресичане на наркотрафика и намаляване на предлагането съществува тясно сътрудничество, основано на законово определените им правомощия, задачи и дейности. Разкриването на нелегални пратки или транзитни доставки през границата е задължение на митническите органи, които при контрола активно прилагат метода за оценка на риска. Митническите органи използват кучета за откриване на наркотици при опити за незаконното им пренасяне през граничните пунктове. Разкриването на опити за организиране на незаконен трафик от територията на България, както и изграждането на депа за временно складиране и претоварване, а така също и на лаборатории за производство на прекурсори и психотропни вещества е от функционална компетентност на НСБОП. Борбата с уличното разпространение се води от местните полицейски служби. С промените в НПК (ДВ, бр. 50 и бр. 57/ 2003 г.) митническите дознатели, определени със заповед на министъра на финансите, извършват разследвания срещу български граждани за престъпления по чл. 242, ал. 2 от НК (контрабанда на наркотични вещества и прекурсори). С влизането в сила на новия НПК през м. април 2006 г. разследванията срещу български граждани за престъпления по чл. 242, ал. 2 от НК ще се извършват само от полицейските разследващи органи в МВР (дознатели).

С измененията и допълненията в НПК, приети през м. септември 2003 г. (ДВ. бр. 46 от 3 юни 2005 г.) в сила от 12.04.2005 г. предварителното разследване за престъпления свързани с наркотични вещества и прекурсори се възлага на полицейските разследващи органи - (дознатели).³ Предварителното разследване на престъпления свързани с наркотични вещества и прекурсори ще се провежда от НСлС само в случаите, когато извършителите са чужди граждани, или когато български граждани са извършили престъпление в чужбина.

По отношение на контролирани доставки (чл.73 от Шенгенската конвенция) с цитирания ЗИД на НПК беше приета нова алинея 4 на чл. 465 (в сила от 16.10.2004). Тази разпоредба посочва Върховна касационна прокуратура като компетентен орган за подаване на молби до други държави за разследване чрез агент под прикритие, чрез контролирани доставки и трансгранично наблюдение и за произнасяне по такива молби от разследващи органи на други държави.

От 1 октомври 2004 г. функционира Националното информационно-аналитично звено по наркотичните вещества, в което участват представители на всички институции от изпълнителната власт, ангажирани с разкриването и пресичането на трафика и разпространението на наркотици - компетентните служби на МВР - НСБОП, НСП, НСПП и НСС, заедно с Агенция "Митници" и Агенцията за финансово разузнаване от страна на Министерство на финансите.

³ Измененията не засягат правомощията на митническите органи по разследване на контрабанда на наркотични вещества.

От края на 2002 г. Националната точка за контакт */Focal Point/* с Центъра за наблюдение на наркотиците и наркоманите в Лисабон (EMCDDA) е трайно изградена в Националния център по наркомании към Министерство на здравеопазването.

С цел реализиране на законоустановените задачи и дейности в Дирекция на Национална служба "Полиция" през 2004 г. беше възстановен сектор "Наркотици", на който са възложени организационни, контролно-методически и информационни функции по ограничаване и противодействие на престъпленията, свързани с наркотици.

Предстоящи задачи

Законодателна дейност

Сключване на междуправителствено споразумение за полицейско сътрудничество с Босна и Херцеговина

Краен срок: 31 декември 2006 г.⁴
Отговаря: Министър на вътрешните работи

Институционално изграждане

По-нататъшно обучение на персонала на Националното информационно-аналитично звено по наркотичните вещества

Краен срок: постоянен
Отговаря: Министър на вътрешните работи
Министър на финансите

VII. ОГНЕСТРЕЛНИ ОРЪЖИЯ И БОЕПРИПАСИ

Законодателство на ЕС в тази област

- Член 91 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген
- SCH/Com-ex (99) 10 - 28.04.1999г., Незаконна търговия с оръжие

Текущо състояние

Контролът върху дейностите с огнестрелни оръжия и боеприпаси в Република България, осъществявани от физически, юридически лица и търговци по смисъла на *Търговския закон*, се урежда със *Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпаси* /обн. ДВ, бр.99 от 2002г, посл.изм. ДВ, бр. 71 от 12.08.2003г./ и *Правилника за неговото прилагане* /обн.ДВ, бр.78 от 03.09.1999г., посл.изм. ДВ, бр.78от 30.09.2005г./ . Отделни разпоредби, регламентиращи дейности с огнестрелни оръжия и боеприпаси се съдържат в:

- *Закона за контрол на външнотърговската дейност с оръжие и със стоки и технологии с възможна двойна употреба* /посл.доп.ДВ, бр.93 от 19.10.2004г./;
- *Правилника за прилагане на Закона за контрол на външнотърговската дейност с оръжие, със стоки и технологии с възможна двойна употреба* /обн.ДВ,бр.115 от 10.12.2002г., посл.изм.ДВ, бр.78 от 30.09.2005г./;

⁴ Предвид предстоящите структурни реформи и реорганизация на МВР на Босна и Херцеговина се наложи предефиниране на срока за сключване на Споразумението.

- Закона за лова и опазване на дивеча /обн. ДВ, бр.78 от 2000г, посл.изм. ДВ, бр.88 от 04.11.2005г./;
- Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча /обн. ДВ, бр.58 от 29.06.2001г, посл.изм. ДВ, бр. 10 от 06.02.2004г./;
- Наредба №2/2000 г. за проектиране на строежи, предназначени за производство и съхраняване на взривни вещества, огнестрелни оръжия и боеприпаси;
- Наредба № I - 69/2000 г. за условията и реда за установяването на психологическата пригодност за боравене с огнестрелно оръжие и боеприпаси;
- Закон за частната охранителна дейност /обн.ДВ, бр.15 от 24.02.2004г./;
- Постановление № 233/2000 г. за външнотърговския режим на Република България.

Значителна част от разпоредбите на действащото българско законодателство са приведени в съответствие с *Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген*. В ЗКВООБ са отразени подробно изискванията на чл.4 ал.1 и ал.2 и чл.5 на Директива на Съвета 91/477/ЕС. С измененията изчерпателно са регламентирани условията за издаване и съответно отнемане на разрешение за оръжие. Наред с това се задължават търговците да водят регистър на огнестрелните оръжия съдържащ - вид, марка, калибър и номер на огнестрелното оръжие; имената и адреса на доставчика; имената и адреса на лицето, придобило огнестрелното оръжие. Контролът над този регистър се осъществява от МВР. В закона се предвижда органите на МВР да дават задължителни предписания, свързани с безопасното съхранение, носене и използване на взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпаси, в съответствие с нормативно установените мерки за сигурност, както и проверяват редовността на водене на по-горе цитирания регистър на търговците.

С ПМС №56/05.03.2003 г. (Обн., ДВ, бр. 24/14.03.2003 г.) е изменен и допълнен *Правилникът за прилагане на Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите*. С измененията се въвежда допълнителни уточнения по отношение на изискванията за начина на носене и съхраняване на оръжие.

Напредък в тази насока представлява и въвеждането на новите бланки на разрешения за пренасяне, придобиване, продажба, внос, износ и транзитен превоз на огнестрелни оръжия и боеприпаси със серия и номер от 1 януари 2003 г.

Класификацията на огнестрелните оръжия в българското законодателство се различава от Приложение 1 на Директива 91/477/ЕС, където огнестрелните оръжия са класифицирани в четири категории. В българското законодателство са изпълнени изискванията за подобно категоризиране, като са предприети по-строги мерки в сравнение тези от Директивата.

Попадащите в категория А – оръжия и боеприпаси, които са забранени за използване от Приложение 1 на Директива 91/477/ЕС, не са разрешени от българското законодателство. Изключение представляват онези случаи, при които за изпълнение на охранителни дейности с висока степен на опасност, единствено министърът на вътрешните работи може да разреши използването на автоматично огнестрелно оръжие.

Всички останали оръжия, независимо от целите на придобиване, подлежат на разрешителен режим и са приравнени към категория В от Приложението на Директивата.

С оглед на разграничаване на понятията “чужденец” или “не-гражданин на Република България” и граждани на ЕС или пребиваващи в ЕС в съответствие с действащите ЗКВООБ и ППЗКВООБ се предвиждат разрешения за дейности с огнестрелни

оръжия и боеприпаси да бъдат издавани само на: "Чужди граждани, постоянно пребиваващи в Република България". Статутът на цитираната категория граждани е определен в Закона за чужденците в Република България /обн.ДВ, бр. 153 от 23.12.1998г., посл.изм. ДВ, бр.88 от 04.11.2005г./ и Закона за българските документи за самоличност /обн.ДВ, бр. 93 от 11.08.1998г., посл.изм. ДВ, бр. 88 от 04.11.2005г./.

На 22.12.2005 г. Министерският съвет одобри проект на ЗИД на ЗКВВООБ, с който в българското законодателство се въведе Европейският паспорт на огнестрелното оръжие. В същия законопроект се въведе нова легална дефиниция за взривни вещества в съответствие с изискванията на Директива 93/15/ЕС.

Предстоящи задачи

След одобряването на ЗИД на ЗКВВООБ от Народното събрание предстои да бъде приети изменения и допълнения в Правилника за прилагане на ЗКВВООБ, с които да бъде регламентирана процедурата по издаването на Европейският паспорт на огнестрелното оръжие.

Краен срок: 31 юни 2006 г.⁵
Отговаря: Министър на вътрешните работи
Министър на икономиката и енергетиката

Институционално изграждане

1. Изграждане на Единен информационен регистър на огнестрелните оръжия (за контрол и подпомагане на работата по чл. 91 от *Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген*).

Краен срок: март 2007г.
Отговаря: Министър на вътрешните работи

VIII. ФУНКЦИОНИРАНЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ШИС

Законодателство на ЕС в тази област

- Конвенция за прилагане на Шенгенското споразумение – Чл. 92 - 119
- SCH/Com-ex (97) 2 Rev. 2 - 25.04.1997 - Възлагане чрез търг на предварително проучване на ШИС II
- SCH/Com-ex (97) 24 - 7.10.1997 - Бъдещето на ШИС
- SCH/Com-ex (97) 35 - 15.12.1997 - Изменение на Финансовите правила на централната ШИС
- SCH/Com-ex (98) 11 - 21.04.1998 - Централна ШИС с 15/18 връзки - ШИС
- SCH/Com-ex (99) 4 - 28.04.1999 - Разходи за инсталиране на централна ШИС
- SCH/Com-ex (94) Decl. 14. Rev. - 22.12.1994 - ШИС
- SCH/Com-ex (97) Decl.- 12 - 7.10.97 - Списък на централните органи, компетентни за определяне на националния компонент на ШИС
- SCH/Com-ex (99) Decl, 2 Rev. - 28.04.1999 - Структура на ШИС
- Council Regulation (EC) No 871/2004 of 29 April 2004 concerning the introduction of some new functions for the Schengen Information System, including in the fight against terrorism

- Council Decision (2005/211/JHA) of 24 February 2005 concerning the introduction of some new functions for the Schengen Information System, including in the fight against terrorism
- Regulation (EC) No 1160/2005 of 6 July 2005 amending the Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 on the gradual abolition of checks at common borders, as regards access to the Schengen Information System by the services in the Member States responsible for issuing registration certificates for vehicles Text with EEA relevance

Текущо състояние

Министерството на вътрешните работи разполага с централизирани информационни фондове, които са интегрирани помежду си и включват: регистър на населението, регистър на постоянно или продължително пребиваващите в страната чужденци, бежанци и лица без гражданство, регистър на издадените документи за самоличност (паспорти, лични карти, свидетелства за управление на МПС, документи за пребиваване на постоянно и продължително пребиваващи в страната чужденци, документи за пребиваване и пътуване зад граница на бежанци и лица без гражданство), регистър на превозните средства, регистър на лицата с криминалистическа регистрация и влезли в сила присъди, регистър за пътуванията на български граждани и МПС зад граница, регистър за преминаванията на чужди граждани и МПС през България, регистър на издадените визи и отказаните молби за визи. Регистърът на населението и на издадените визи включва и дигитализирани фотографии на лицата, достъпни по компютърен път. През м. октомври 2005 г. е приета на експертен съвет софтуерната разработка на автоматизираната информационна система "Единен регистър на чужденците в Република България". Предстои пускането ѝ в експлоатация с реални данни.

По програма ФАР 1999 е изградена и въведена в експлоатация с реални данни нова подсистема АИС "Издирвани МПС", част от АИС за издирвателна дейност на МВР на Република България. АИС "Издирвани МПС" отговаря напълно на изискванията на ШИС.

По проект на Програма ФАР BG 0203.10 "Изпълнение на Националния план за действие за приемане на Шенгенското законодателство", завърши изграждането на цялостна информационна система за издирвателна дейност на МВР, съобразена с изискванията на ШИС. Системата покрива всички Шенгенски обекти. През м. юни 2005 г. АИС "Издирвателна дейност" е пусната в експлоатация с реални данни.

В утвърдената Инstrukция за организация и технология на работа с АИС "Издирвателна дейност" на МВР се регламентира институционалната рамка за осъществяване на процеса на регистрация, актуализиране и снемане в системата на обекти на специфичен контрол и дискретно наблюдение. Тази технология на работа е съобразена с изискванията на националното законодателство и с регламентите на чл. 99 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение.

Завършено е по-нататъшното развитие на автоматизирана информационна система за криминален анализ с възможност за визуализация на схемата на обектите. Въведено за ползване е програмно приложение за дистанционно обучение като част от цялостната система на МВР за обучение, подбор и преквалификация на служители. Внедрената компютърна и комуникационна техника в Главния компютърно-информационен център на МВР разширява неговите изчислителни мощности и създава условия за надеждна и сигурна експлоатация на полицейските системи. В сегашния си вид изчислителния център на МВР отговаря изцяло на изискванията и на най-добрите практики в

страните-членки на ЕС. Изградени са системи за контрол на достъпа, видео-наблюдение и периметрова охрана. Главният компютърно-информационен център работи и се осигурява с независимо електрозахранване, включително дизел-генератор. Осигурено е пожаро-известяване и пожаро-гасене на компютърните и сървърни зали.

На основата на наети комуникационни канали и физически линии за предаване на данни е изградена ведомствена TCP/IP мрежа за пренос на данни. Тя свързва националните служби и службите от общата и специализирана администрация на министерството, регионалните дирекции на вътрешните работи, регионалните гранични сектори, районните полицейски управления и ГКПП и позволява достъп до централизираните фондове в зависимост от компетенциите, правата за достъп и наличните технически средства на съответната служба.

Контролът върху миграционните процеси се подпомага от информационната система за граничен контрол, системата за съгласуване и издаване на визи и АИС "Издирвателна дейност".

Предстоящи задачи

Институционално изграждане

1. Да се следи развитието на ШИС-II и да се извършва съответстваща подготовка. По-нататъшно обучение на експерти в тази област, както и обмяна на опит със страни-членки на Шенгенското споразумение.

Краен срок: постоянен
Отговаря: Министър на вътрешните работи

Техническо изграждане

1. Разширяване на достъпа до националната издирвателна система, съвместима с ШИС.

Краен срок: 31 декември 2006 г.
Отговаря: Министър на вътрешните работи

2. Развитие на техническата и комуникационна инфраструктура за осигуряване на достъп до данните в централизираните информационни фондове по предходната точка на компетентните органи съгласно чл. 101 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение.

Краен срок: 31 декември 2006 г.
Отговарят: Министър на вътрешните работи
Министър на външните работи
Министър на финансите
Министър на правосъдието

3. Обучение и консултации в областта на информационните технологии. Подготовка и подпомагане на процесите по консолидация на информацията и ресурсите.

Краен срок: 31 декември 2006 г.
Отговарят: Министър на вътрешните работи

4. Изграждане на Национална Шенгенска информационна система (N.SIS)

Краен срок: 18 месеца след получаване на техническата документация
Отговаря: Министър на вътрешните работи

5. Изграждане информационната и комуникационна система на бюрото СИРЕНЕ (SIRENE).

Краен срок: 18 месеца след получаване на техническата документация
Отговаря: Министър на вътрешните работи

6. Развитие на системата за издаване на визи. Добавяне на възможности за събиране и обработка на биометрична информация (пръстови отпечатъци и фотография).

Краен срок: 30.12.2006
Отговаря: Министър на вътрешните работи
Министър на външните работи

7. Присъединяване към ШИС-II (SIS-II) и VIS

Краен срок: 24 месеца след получаване на техническата документация
Отговаря: Министър на вътрешните работи

IX. ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Законодателство на ЕС в тази област

- Член 126 - 130 от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение.

Текущо състояние

Предстоящи задачи

Институционално изграждане

1. По-нататъшно обучение на служителите по сигурността на информационните системи.

Краен срок: постоянен
Отговаря: Министър на вътрешните работи